

Nr. 04 din 19 ianuarie 2021

Către: Doamna Lilia PALII
Secretar general, Ministerul Economiei și Infrastructurii
Președinte al Comisiei Naționale pentru Antreprenoriat Social

Ref.: Propunerile Asociației Obștești „Eco-Răzeni” și a B.A.A. Gladei și Partenerii pe marginea Anexei 1 la proiectul Hotărârii de Guvern pentru aprobarea Programului Național de Dezvoltare a Antreprenoriatului Social 2021-2025.

Stimată Doamnă Secretar General,

Prin prezenta scrisoare, în contextul proiectului „EU4YOUTH – unlocking the potential of the young social entrepreneurs in Moldova and Ukraine” finanțat de către Uniunea Europeană, supunem atenției dumneavoastră propunerile Asociației Obștești „Eco-Răzeni” și a B.A.A. Gladei și Partenerii asupra Anexei 1 la proiectul Hotărârii de Guvern pentru aprobarea Programului Național de Dezvoltare a Antreprenoriatului Social 2021-2025, precum urmează.

1. Capitolul V, Impactul Implementării Programului, Punctul 2

Cu titlu de obiectiv general se propune elaborarea unei legi speciale pentru reglementarea antreprenoriatului social și întreprinderilor sociale.

Argumentare: Cadrul normativ actual cuprinde un număr limitat de prevederi care reglementează antreprenoriatul social și întreprinderile sociale. Mai mult ca atât, constatăm că unele dintre acestea au un caracter contradictoriu.

Cu titlu de exemplu:

- Potrivit Art. 36³ pct.1 din Legea 845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi (**Legea 845/1992**), „Pot obține statut de întreprindere socială societățile cu răspundere limitată și cooperativele de producție, constituite de entitățile specificate la articolul 36² punctul 1 [...], iar potrivit art. 36² pct. 1, Întreprinderea socială este întreprinderea constituită de asociații obștești, fundații, culte religioase, instituții private și/sau persoane fizice care desfășoară activități de antreprenoriat social” [...]
- Potrivit art. 6 alin. (2) din Legea cu privire la organizațiile necomerciale 86/2020, [...] „Organizația necomercială este în drept să desfășoare activitate economică, inclusiv de antreprenoriat social. Activitatea economică poate fi exercitată fie nemijlocit de către organizația necomercială, fie prin constituirea persoanelor juridice cu scop lucrativ.” [...]

Conchidem că, o lege prevede expres o formă hibridă a întreprinderii sociale de tip “organizație necomercială fondator al societății cu răspundere limitată/cooperativă de producție”, iar altă lege reglementează posibilitatea de alegere în scopul desfășurării activității de antreprenoriat social, respectiv, nemijlocit de organizația necomercială sau prin constituirea persoanelor juridice cu scop lucrativ.

Totodată, constatăm că, deși cadrul normativ reglementează condițiile pe care trebuie să le respecte o entitate în scopul obținerii statutului de întreprindere socială, prevederile actuale nu conțin o definiție expresă a întreprinderilor sociale/întreprinderilor sociale de inserție. Astfel, deși întreprinderile sociale nu constituie entități juridice distincte de cele reglementate în Republica Moldova, existența unei legi a antreprenoriatului social și a întreprinderilor sociale, va contribui la susținerea și dezvoltarea acestui domeniu, deoarece va clarifica obiectivele și condițiile de desfășurare a antreprenoriatului social, într-un cadru bine determinat, de către întreprinderile sociale.

Consecințe directe a elaborării și adoptării unei legi speciale vor fi *inter alia* asigurarea unei vizibilități a antreprenoriatului social, încurajarea potențialilor antreprenori să inițieze o întreprindere socială, celeritate în procedura de înregistrare a întreprinderilor sociale/întreprinderilor sociale de inserție, promovare și susținabilitate a antreprenoriatului social, și, nu în ultimul rând atragerea potențialelor surse de finanțare și/sau a investitorilor.

2. Capitolul V, Impactul Implementării Programului, Punctul 2.3

Cu titlu de obiectiv specific se propune instituirea unui tratament fiscal distinct a întreprinderilor sociale/întreprinderilor sociale de inserție.

Argumentare: În contextul analizei legislației actuale și consultării opiniilor antreprenorilor cu activități sub forma antreprenoriatului social, unul din obstacolele semnificative în dezvoltarea domeniului antreprenoriatului social a fost identificat cadrul fiscal obscur și descurajant.

Potrivit art. 36⁵ pct. 1 din Legea 845/1992, „*Statul acordă facilități fiscale pentru dezvoltarea antreprenoriatului social conform Codului fiscal.*”

Totuși, Codul fiscal nu reglementează facilități fiscale specifice antreprenoriatului social și respectiv, facilități care să vizeze întreprinderile sociale/întreprinderile sociale de inserție. De asemenea, acest fapt a fost constatat și în contextul proiectului „EU4YOUTH – unlocking the potential of the young social entrepreneurs in Moldova and Ukraine”, urmare a consultării antreprenorilor cu activități sub forma antreprenoriatului social.

Potrivit art. 52 alin. (2) din Codul fiscal, organizațiile necomerciale sunt scutite de la plata impozitului pe venit în cazul îndeplinirii unor condiții exhaustive prevăzute în norma menționată. *Per a contrario*, întreprinderile sociale/întreprinderile sociale de inserție nu cunosc o reglementare distinctă, iar tratamentul fiscal care li se aplică depinde de forma

juridică a entității care a solicitat atribuirea statutului de întreprindere socială/întreprindere socială de inserție.

Cu titlu de recomandare, considerăm că întreprinderile sociale ar trebui să fie scutite de impozitul pe profitul reinvestit în realizarea obiectivelor și activităților de antreprenoriat social prevăzute de lege, precum și să beneficieze de un regim preferențial al TVA pentru produsele și serviciile furnizate.

De asemenea, un tratament fiscal preferențial ar putea fi implementat, în cazul întreprinderilor sociale de inserție pentru compensarea pierderii de productivitate în contextul angajării persoanelor din categorii defavorizate – persoane care se află într-un proces de re-integrare și respectiv pot avea un randament mai scăzut.

Susținem că, un stimulent în domeniul tratamentului fiscal, inclusiv, fără limitare, în ceea ce privește impozitul pe venit, contribuțiile medicale și sociale, ar putea fi un argument important pentru potențialii solicitanți să aplice pentru obținerea statutului de întreprindere socială.

În fine, un tratament fiscal special pentru întreprinderile sociale/întreprinderile sociale de inserție va constitui un sprijin direct și esențial din partea statului pentru misiunea, scopurile și responsabilitatea socială pe care o au respectivele, precum și va asigura o durabilitate și sustenabilitate pe termen lung a întreprinderilor sociale/întreprinderilor sociale de inserție, în special a celor constituite de tinerii antreprenori sociali.

3. Capitolul V, Impactul Implementării Programului, Punctul 3.2

Cu titlu de obiectiv specific se propune modificarea cadrului normativ privind achizițiile publice de bunuri și servicii de la întreprinderile sociale/întreprinderile sociale de inserție.

Argumentare: Achizițiile publice pot constitui o sursă importantă de venit pentru întreprinderile sociale aflate în procesul de identificare a noi piețe pentru realizarea produselor sau prestarea serviciilor.

Respectiv, prin procedura de achiziții publice, statul poate sprijini în mod direct întreprinderile sociale/întreprinderilor sociale de inserție acordându-le oportunități de furnizare a produselor și prestare a serviciilor.

Cu toate acestea, cadrul normativ actual instituie unele limitări în acest segment. În concret, potrivit art. 59 alin. (6) din Legea privind achizițiile publice 131/2015 (**Legea 131/2015**), „Autoritatea contractantă are dreptul de a stabili ca participarea la procedurile de atribuire a contractelor de achiziții publice avînd ca obiect exclusiv serviciile de sănătate, sociale și culturale, cărora li se atribuie codurile CPV 75121000-0, 75122000-7, 75123000-4, 79622000-0, 79624000-4, 79625000-1, 80110000-8, 80300000-7, 80420000-4, 80430000-7, 80511000-9, 80520000-5, 80590000-6, de la 85000000-9 la 85323000-9, 92500000-6,

92600000-7, 98133000-4, 98133110-8, să fie rezervată unor operatori economici, cum ar fi persoane juridice fără scop lucrativ, întreprinderi sociale și unități protejate, acreditate ca prestatori de servicii sociale, prestatori publici de servicii sociale.”

Astfel, considerăm că limitarea prevăzută de norma citată *supra* urmează a fi exclusă, iar în sprijinul antreprenoriatului social și a întreprinderilor sociale, statul ar trebui să rezerve o cotă determinată din totalul achizițiilor publice, indiferent de obiect, pentru întreprinderile sociale/întreprinderile sociale de inserție.

Totodată, în condițiile în care potrivit art. 59 alin. (5) din Legea 131/2015, „Criteriile de atribuire utilizate pentru atribuirea contractelor de achiziții publice/acordurilor-cadru avînd ca obiect servicii sociale și alte servicii specifice, prevăzute în anexa nr.2, sînt cel mai bun raport calitate-preț sau cel mai bun raport calitate-cost, ținîndu-se seama de criteriile de calitate și de durabilitate ale serviciilor sociale”, considerăm că modificările cadrului legislativ în domeniul achizițiilor publice urmează să prevadă și faptul că autoritățile contractante vor lua în considerare nu doar criteriul calitate-cost sau calitate-preț, ci vor ține cont, în mod obligatoriu inclusiv de beneficiile sociale, misiunea și scopurile întreprinderii sociale/întreprinderii sociale de inserție care furnizează produsul sau prestează serviciul.

Am aprecia mult dacă propunerile adresate vor fi luate în considerare în cadrul aprobării Programului Național de Dezvoltare a Antreprenoriatului Social 2021-2025. Vă rugăm să nu ezitați să ne contactați pentru orice informații suplimentare.

Cu respect,

Sergiu GURĂU
Director executiv

